

[Finansministeren.]

ninger til at rette op på denne skævhed, som blev gennemført. At det ærede medlems parti satte sig udenfor som så ofte, forbadvæde os ikke.

Når det ærede medlem så siger, at det næste år, 1951, jo ikke betød en så stor forbedring, fordi ikke blot produktionen, men også investeringen gik noget ned, ja, så er det jo rigtigt. Men det ærede medlem må jo ikke glemme — og det forsømte han helt at nævne i sin tale i går —, at den forringelse af bytteforholdet, som begyndte i 1949 og fortsatte i 1950, yderligere fortsatte langt ind i 1951. Det ærede medlem vil af den økonomiske oversigt kunne se, at den forringelse, som denne ændring i bytteforholdet betød for Danmark som helhed, for året 1950 er anslået til 500 mill. kr., men for 1951 til 1100 mill. kr., altså 600 mill. kr. mere. Denne ekstra byrde skulle det danske samfund bære i 1951, samtidig med at det for at klare den akutte valutasituation var nødvendigt at slå bremserne i. Derfor måtte naturligvis det danske samfund og den danske økonomi lide visse skader i 1951 — det har vi ikke lagt noget som helst skjul på fra regeringens side. Nu da situationen er lidt lettere, stiger jo produktionen og beskæftigelsen igen, og hvis det høje ting vil hjælpe regeringen med at holde valutasituationen i orden, kan denne udvikling også fortsætte fremover. Jeg håber, det må blive resultatet af den forhandling i udvalgene, som nu skal finde sted.

Landbrugsministeren (Sønderup): Spørgsmålet om prisbindingerne blev jo i går periferisk berørt af de forskellige ordførere, og for at der ingen misforståelse skal være, finder jeg anledning til at understrege, at vi fra regeringens side ikke vil tage noget initiativ til deres forlængelse. Under oplægget i fjor i forbindelse med problemerne om inflationens bekæmpelse var det en forudsætning, at der skulle være det, man kalder både samtidighed og lighed i hele foretagendet. Man må jo indrømme, at det lykkedes ikke fuldtud at opretholde denne grundsetning; der skete en forskydning til ugunst for landbruget. Når man fandt det forsvarligt at give tilslutning til forslaget, således som det til syvende og sidst blev udformet, var der navnlig to grunde, der var fremtrædende. For det første den kendsgerning, at landbruget mere end noget andet erhverv var interesseret i at få inflationen bremset, og for det andet, at det jo var en forudsætning, at

bestræbelserne blev fulgt op fra anden side, og man har lov til at sige, at det desværre ikke er sket. Tværtimod er det i mange henseender gået modsat. Der har i mellemtiden fundet lønstigninger sted, lønstigninger, som har øget omkostningsniveauet for samfundet som helhed og derigennem vel navnlig for landbruget, og det må da være regeringens opfattelse, at under sådanne vilkår kan enkelte erhvervsgrupper ikke ene påtage sig den opgave at bære de byrder, det fører med sig at holde prisudviklingen i ave. Dertil kommer så også — det er min bedste overbevisning —, at man uden at gå nogen for nær kan sige, at prisbindingerne, som man udtrykker det, har virket med den tunge ende nedad. Det er fortrinsvis husmandsbrugene og de mellemstore brug, som har en stor dyrisk produktion, der er kommet til at bære byrderne.

Man taler altid om landbrugets indtægter og den stigning i dem, der nu gennem en årrække har fundet sted, og man ynder at tage sit udgangspunkt i 30erne. Når man gør det, er det i og for sig ikke så besynderligt, at man finder frem til en procentvis forholdsvis stor stigning. Jeg kan i denne forbindelse ikke lade være at minde om en diskussion, der for adskillige år siden fandt sted her i tinget mellem en af mine forgængere, fhv. landbrugsminister Bording, og kommunisterne. Kommunisterne betjente sig netop af det samme udgangspunkt, men Bording fremhævede meget rigtigt ved den pågældende lejlighed, at det var urimeligt at bruge 30erne som sammenligningsgrundlag, og når det var urimeligt at gøre det, skyldtes det navnlig den kendsgerning — så stærkt sagde Bording det —, at landbruget i 30erne havde haft fantastisk lave indkomster. Det gælder i det hele taget, at sammenligninger mellem de forskellige gruppers indkomster let kommer til at virke uretfærdige og urimelige; de gør det i hvert fald i udpræget grad, når man sammenligner de frie erhverv med de mere fastlønnede, med dem, der har indkomster af stabil karakter. Det tør jo nok antydes, at det har landbruget så afgjort ikke. Der er jo her en række faktorer, som vi slet ikke selv er herre over, der øver afgørende indflydelse, som f. eks. det skiftende vejrlig, konjunkturerne og alt, hvad dermed står i forbindelse. Derfor er landbruget — og også i stor udstrækning de øvrige frie erhverv — i den situation, at de skiftende indtægter, af større eller mindre omfang, ikke ganske roligt kan spises op; man må altid regne med, at et